

מאז עבר רבי יצחק לוריא, (1534-72), הידוע בשם האר"י הקדוש, בהררי הגליל, סימן מקומות בלתי ידועים כמקום קבורתם של קדושים, תנאים ואמורים, ממשיכים יהודי צפת, עיר מגוריו של האר"י, לחשוף בפעם לפעם מקומות קבורה קדושים בגליל. בהתאם למסורת העתיקה הופכים מקומות אלה למרכזי תפילה ופולחן.

בשבוע שעבר שוב נחשף קבר בין הרי הגליל. פועלים שחפרו ליד קברו המקורה של רבי שמעון בר-יוחאי, במירון, גילו שלדאדם, מיהרו לצפת להודיע על מציאת קבר קדוש נוסף. בצפת עצמה נחלקו הדעות: בעוד שאחרים ממנהיגי הדתים של העיר נטו לחשוב כי התגלה מקום קבורה של תנא או אמוראי, טענו הספקנים, כי השלד אינו אלא שריד גחיתו של תושב ערבי שנהרג במלחמת העצמאות.

היתה אך דרך אחת להכריע בין המתווכחים: להעביר את הממצא לבדיקת המכון הפתולוגי. אולם כאן אמרו מצדדי הקבר הקדוש לא. משום כבוד המת אסור לסלט את שרידי הגויה ממקומה. רבה של צפת, שמחה הכהן קפלן, הפקיד אפילו שני שומרים ליד הקבר, אסר בכל חומרת האיסור להעביר את השלד לבדיקה.

בעוד הרוחות בצפת סוערות, כשהספקנים בחבורה נעוצים בגילוי דומה, שנערך בי מערה בקרבת מקום, בה נמצאו עשרים שלדים של פליטים ערביים ממלחמת העצמאות, הגיע למקום שרידות עצמו. הרב, יעקב משה טולידאנו, שסייר בצפת, התבקש לסור למקום התגלית. לחתת את דעתו כשרי לאחר שהתבונן בשלד חיזה טולידאנו דעתו כאדם מן הישוב. אמר הוא: כל הסימנים מוכיחים כי הגויה נקברה במקום לפני עשרת-חמש עשרה שנה לכל היותר.

אולם הרב הצפתי נשאר תקיף בדעתו. השבוע, בעוד המלחוקת בין מצדדי הקבר הקדוש ומתנגדיו רתחה במלוא עוניה, הכריעו בבנייה מתיישבי הסביבה. עשרות רבות של מתיישבים, מעולי תימן, צפון-אפריקה ועיראק, עלו ברגל למקום הקבר, כיסו את המחסה הזמני באלפי גרות דולקים, קבעו קדושה קיימת.

עולים

תא המוות

כשעלה יוסף אוגילבו מצרים בשנת 1950, מנתה משפחתו חמש נפשות: הוא, אשתו ושלושת ילדיהם. כמקום מגורים קיבלו חדרון בגודל שלושה וחצי על שלושה וחצי במחנה ישראל שליד לוד.

השנה מנתה משפחתו של אוגילבו 12 נפשות. לאחר שנולדו לה עוד שבעה ילדים, הם התגוררו עדיין באותו חדרון זעיר.

התרוצצותו הרבות של אוגילבו אחר שיכון לא הועילה. הסוכנות אמנם היתה מוכנה להעביר את המשפחה לדירה גדולה יותר, אולם לעולה ממצרים, פועל-ריוח העובד לעיתים מומונת בלבד, לא נמצא הסכום הדרוש לרכישה זו. כל בקשותיו לדירה בשכירות חודשית נדחו.

בחורף שעבר, חלה הבן הצעיר של המשפחה, יואב בן חמשת החודשים, בדלקת ריאות. לאחר שבוע נפטר בבית החולים אליו הובא. האב, שחשש כי גורל ילדיו האחרים לא יהיה טוב יותר, חידש את ריב צותיו ממשרד למשרד. בכל מקום הביעו הפקידים את השתתפותם בצער, הודיעו לו באורח חד-משמעי כי דירה יוכל אך לקנות. אוגילבו פנה ביאשו במכתבים אל שר העבודה, ראש הממשלה ונשיא המדינה. שום תשובה לא נתקבלה.

השבוע חלה ילדו ישראל, בן שלושה חודשים. הועבר לבית החולים בתל-השומר. שם נקבעה מחלתו: דלקת ריאות חמורה.

תאונות

פנייה אישית

שמואל הרשקוביץ (60) מיהר לדרכו. הזמן היה ערב שמחת-תורה והיה עליו להספיק להגיע למושב עין-איליה, המרוחק שמונה קילומטר ממקום מגוריו, כדי שישלים את מלאכת יומו: הספקת הסיפונים ובקבוקי את סודה לקניוני בוכרון יעקב וסביבתה. למרות התנועה ההומה מאוד בכביש חיפה-תל-ה (המשך בעמוד 12)

שליחת "העולם הזה" עונה על השאלה: מה באמת קורה

רק עובדות, בלי מס

- מאת רותי ורד -

מספרות על ילדיהן, קצת רכילות כמעט בלתי מוזיקה. ברגע שמגיע גבר לסביבה, מתחילה מלחמה נוגעת-ללב של קוקסיות נשית, חיובים ומבוכה.

מאוחר יותר הגיעו גם צעירות יותר, כמו אותה אשת חברה תל-אביבית ידועה, שקבלה בפני ידידה שמצאה במלון (כי ה' עולם, בעיקר של מבלי-חופשות במלונים מפוארים, הוא בכל זאת קטן): "כבר לא יכולתי יותר. הרגשתי שאני פשוט מוכרחה לצאת לחופש. אני הרוגה. מתה. סחוסה. יש לי עורה רק שמונה שעות ביום, ואח יודעת כמה ענינים יש לי". היא ידעה.

לבושן של רוב הנשים היה רחוק מלהי קרא הדור — פטל לליל שבת, כאשר מוצאים את המלה ההדורה ביותר מן המודעה לסעודת-הערב.

וכמעט כולם עד אחד מסתובבים במרפסת שטופת השמש, הנמצאת מעל לכניסת — עם דיר זיוואנו ביד. באנגלית — מה ה' שאלה. אתה יכול להבחין מרחוק בעטיפה החולה והצהובה. לא שהם קוראים אותו חלילה. הם משתרעים על הכסאות הנוחים, מניחים את הספר הצידה ומשוחחים עם השכן/ה. אולם הם באמת יודעים שפסטרנאק זכה בפרס נובל ועשו לו בגלל זאת צרות ברוסיה. "את יודעת שהוא יהודי?" שאלה אותי, בהסית חסד, דודה אחת. "לא. ברצי נותנ?" שאלתי. "כן", הבטיחה לי, "כל ה' גאונים הם יהודים".

הגבריהם הם הרבה יותר מעמיקים בנושא: "מניין מאד... רציני... בעיות אקטואליות... השתייכות לקו... לא מבינים או תו... איזו העזה... מפני שהוא יהודי...". הם מחזיקים את הדיר המסכן זמן רב כל כך — שנדמה לי שנעשה בינתיים פרופסור.

★ ★ ★

מי היה אומר

הם באים כמעט כולם עם מכוניותיהם, עורכים טיולים בסביבה ומחליפים רשמים מגיעים כולם למסעדה העצובה ש' צעוב מאד בשביל החקלאות שאין גשם.

התיירים, רובם בגיל העמידה, מסתובבים עם מצלמותיהם, פולטים קריאות התפעלות על האקלים הישראלי הפנטסטי, מתרחצים בכנירת וקובלים על יוקרה-מחיה בארץ.

כמו בכל מקום, משמיעים הגברים משי פטים בגללים כמו: "היד קרה — סימן שהלב שלך חם". ואו, "אין דבר — גב יפה גם הוא מקסים". שלא לדבר על הצהרות פילוסופיות עמוקות כמו: "כאלה הם ה' חיים... מה לעשות... העיקר הבריאות... ככה זה... משונה, אבל נדמה לי שאני מכיר אותך כבר זמן רב... אכול ושתה כי מחר נמות... אפשר לפעמים להתידד עם אדם בשלושה ימים, יותר מאשר במקום

האחירה של התפרקות, הרפתקות ומים גנובים. המים הם כהחלט קנויים, אני מבי טיחה לכס.

הסיזון הוא, בסיכום, די תמים.

עשירים, אבי יפים

א' תספרו לאיש, אולם היתה זו הפעם הראשונה שהתאכסתי בגלי כנרת. מרשים מאד, אם תשאלו אותי. חימום מרכזי גם בימים החמים בהם ציפו כולם לטיפת-גשם, אורות דולקים גם ביום, שסי חים מבליעים נקישת עקבים, רפרורקציות ענק של רחל לאלב פאן וכי-9000 וריאציות בציור על הנושא כינרת. המלצרים אדיבים, מדברים כמעט בלחש. האוכל — הנפלא כי יותר שאכלתי מעודי. טבח המלון הוא בעל נשמה של משורר, ואם אחת מפקידות ה' מודיעין לפעמים אינה הכי סימפטית, הבה נייחס את העובדה לכך, שהיא קרבה ל' עשור השלישי שלה ועודנה מצפה למראל. בימים הראשונים לשהותי במקום נגבו את ההצגה זוג צעיר בירח דבש, עשירים אבל יפים. היא דוגמנית ידועה ונחשו שלוש פעמים למי הכונה. פשוט כואב לי לומר, אולם כשראיתי בגודל טבעי ועקבתי אחריה מקרוב, מצאתי את עצמי מוכרחה להודות שהיא חביבה מאד. אינני יודעת, כמוכן, מדוע — אולם קל לי יותר להודות שגם הוא נחמד.

באיזו אלגנטיות שיחקה בקלפים כמעט כל הזמן! כיצד סידרה באצבעותיה הארוכות ארוכות, הנראות כטבולות בדס — את ה' קלפים. הרגשתי כל כך בורה, כשמעתי אותה אומרת כל-אחרית מלים שצלצלו כי אוני כפשוטות אך היו מעבר להשגתי כי "פריש", "אני יורדת", "נשארת עם האנד נהדרת". תקנו אותי אם אני טועה. כשי היתה עליצותה גוברת, בגלל נצחון קלפני קטן, היה הבעל הצעיר אומר לה: "האני, מה יש לך?", "דארלינג! אני כל כך האפני!" השיבה לו. והיא היתה, כנראה.

הם שהו זמן קצר במלון וכאשר נסעו — נשמתי לרווחה. נשאיתי הצעירה היתידה. אני מקבלת כל מיני דיפרסיות, קלאוסטרופוביות וסתם מאניות ופוביות כאשר אני נמצאת במחיצת חתיכות. מתפוצצת מקנאה, כמוכן.

★ ★ ★

זיוואנו עז כד יד

ידן הממוצע של הנשים, בתחילה, היה של באלואק וקונסי — ארבעים-פלוס. הן היו מתחממות בשמש, לחוצות רובן היטב במחזיקים טובים, משות מי נסעה יותר לחץ-לארץ וכמה שהתה בכל מקום,

אחרי הפצרות מרובות, נעתר הבעל ל' התיר לאשתו לנסוע לטבריה. "טוב, בסדר", אמר, "לא איכפת לי אפילו שתפלטטי קצת. אבל זכרי: עד ביריית הגרביים." היא אמרה טוב וכשהוא בא לבקרה ביום ששי, מצא אותה מתהלכת עם ביריית גרביים על הצוואר.

גבר אחד שואל גבר שני: "האם אתה שולח את אשתך לטבריה?" "לא", משיב הלה, "השנה אני רוצה בעצמי (לה'לה'לה) את אשתי".

וככם מכירים את הבדיחות החבוטות האלה על טבריה בעונה. כיצד היא רוחשת חטא בכל פינה; על בעלים הבאים בסופי-שבוע לבקר את נשותיהם, ההופכות לפתע לנשים סורגות עלי מרפסת; על נשים הבאות לבקר את בעליהן, ושומעות מפייהם גניחות ואנחות על מיתושי הלומבאנו שלהם, וכיצד נטרפים כל הקלפים ברגע שבני-הזוג חוזרים העירה.

כולם מצפים לעונה. קציני צה"ל הבאים לחופשה מהדורת ביותר והמקרים לחטוף מציאות, פועלים ופקידים המתאכסנים מטעם מקומות-עבודתם בפנסיונים למיניהם, והמתאמצים-מאד להיות גאלאטיים אל חסיה או בלומה, אלמנת-קש כבאה כאילו להתלקח והמתקשקש ללבוש דחקא מכנסיים-ארוכים, לענוז סיכת בצלאל בסחור האפור ולטעון ש' באמת היא לא יודעת מה יהיה הסוף-אבל-היא תשמיין-מכל-האכול-הזה. היא מקבלת, במה שצריך להיות חן, את תשובתם האדיבה של הגברים ששם-פיגורה-כשלה-באמת-אין-לה-מה' לדאוג.

מצפים לעונה, כמוכן, גם בעלי המלונות הקטנים והגדולים, בעלי חנויות המזכרות, בעלי מקומות-הבידור — אם אפשר לקרוא להם כך — קציני-האווים, הצלמים ובית הקפה שבעין גב.

אולם האמת המעציבה — או המשמחת, כרצונכם — היא שרוב הבאים לעונה, באים באמת כדי להתרחץ בחמי-טבריה, להשמיין קצת בפנסיון ולהרגיש את עצמם מאוד מושחתים אם הם מפלטרים עם השכנה או נושקים לה על האוזן בשעת ריקוד טאנגו מסכן.

בבתי-האירות הגדולים יותר מופיעים — עד כמה שיראה הדבר מוזר — זוגות נשואים יחד. חלק גדול מהם בא אך ורק לנוח ולא תמצא, אם גם תחפש, את אותה

לא ידוע אם אמנם הושיטה הנברת את לחייה השניה לנשיקה בבית-הקפה של אלי עבאדי, אך נראה שהיא נהנית גם כשאנינה רוקדת. זוג זה אופייני לחלק גדול מאורחי טבריה בעונה ומחוצה לה, הבאים באמת להתנפש ולנוח. נמצאים אף זוגות נשואים הבאים לבלות יחדיו.

את הכיסים! רוצים את ה' כיסים! התל' להב אלכסנדר יהלומי, בתוצרת האופנה, כא' שר הדגימה נעמי קלוגר מערכת בגדי-צמר.